

С Т А Н О В И Щ Е

От доц. д.н. Стоил Мавродиев,
член на научно жури за присъждане на ОНС “Доктор”

Професионално направление 3.2. “Психология”

На дисертационния труд:

„ВРЪЗКА МЕЖДУ СТИЛОВЕТЕ НА ПРИВЪРЗАНОСТ, УЧИЛИЩНАТА ТРЕВОЖНОСТ И УЧИЛИЩНИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ ПРИ УЧЕНИЦИ ОТ ГОРНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ“

С автор: **Хрисанти Брати** – докторант в Катедра “Психология”, докторска програма
„Педагогическа и възрастова психология“ към Философски факултет – ЮЗУ “Неофит
Рилски”

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

Процедурата, изложена в този текст, следва изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) и свързаните с него Правила за прилагане. Тя е също така в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Югозападния университет "Неофит Рилски". Хрисанти Брати е осъществила всички дейности, описани в своя индивидуален план, и е получила правото да представи своята работа, след като е била отчислена. За да се гарантира спазването на академичната етика, е предоставен отчет, потвърждаващ отсъствието на плагиатство, след проведена проверка с програмата Turnitin.

2. АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Дисертацията на Хрисанти Брати разглежда важен, но недостатъчно проучен въпрос в съвременното общество, който има интердисциплинарен характер и социално значение. Темата на изследването е свързана с връзката между тревожността, стиловете на привързаност и академичните успехи на учениците в средните училища. Всеки от тези компоненти играе ключова роля в съвременното образование и създава сложна взаимозависимост.

Темата е значима в областта на педагогическата психология, тъй като разглежда развитието на учениците в горна училищна възраст и изисква работа на множество заинтересовани страни, включително социални служби, психологическа помощ, инклузивно образование и семейства. В дисертацията, авторката цели да предостави

дълбочинно разбиране на сложните взаимовръзки между тревожността и привързаността, за да обогати съществуващата научна литература. Резултатите от изследването са важни, тъй като предоставят съществени насоки за учители, родители и политици, които желаят да създадат подкрепяща учебна среда за учениците.

Докторантката подчертава многогодишни изследвания, които показват, че тревожността представлява комплекс от негативни емоции и убеждения, които индивидът изпитва, когато не може да отговори на изискванията на околната среда. Реакцията на учениците към тревожността е индивидуална и зависи от фактори като възраст, социално, емоционално и биологично развитие.

Привързаността играе също важна роля в намаляването на негативното въздействие на стреса през юношеството. Тя се отнася до емоционалната връзка, която индивидът изгражда с важни хора от живота си. Децата, израснали в сигурна среда, развиват подобри способности за вземане на решения и правят по-здравословен избор в живота.

По този начин дисертацията не само илюстрира сложен проблем, но и предлага практически решения и насоки за подобряване на образователната среда и благосъстоянието на учениците.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННАТА РАЗРАБОТКА

Дисертационният труд на Хрисанти Брати спазва научните стандарти и включва добре структурирана изследователска програма с теоретични и експериментални компоненти. Трудът е с обем от 140 стандартни страници, организиран в увод и четири глави. В уводната част е представена значимостта на разглеждания проблем, поставените акценти и целите на изследването, включително конкретни показатели и критерии за оценка на взаимовръзките между моделите на привързаност, нивата на тревожност и академичните успехи на учениците в средно училище.

Хрисанти Брати проявява интерес към специфичните психологически концепции и основната идея в дисертацията е подкрепена от подробен литературен обзор, демонстриращ способността за подбор и анализ на данни. В теоретичната глава е направен дълбочинен обзор на основни аспекти за определяне на рамката на изследването.

Втората глава е посветена на теоретико-експерименталните и организационни параметри на изследването, в която ясно са формулирани целите, обектът и предметът на анализа, както и изследователските хипотези, разделени на изследователски и организационни задачи. Методичните подходи в изследването са описани детайлно, което осигурява яснота относно провеждането на проучването.

Третата глава представя анализа на резултатите, визуализирани с таблици и графики, което улеснява тяхното възприемане и тълкуване. Резултатите показват, че сигурната привързаност към родителите намалява нивата на тревожност сред младите хора, подчертавайки значението на устойчивата емоционална основа за училищната успеваемост. Също така, откритията потвърдиха, че самоконтролът и самовъзприемането играят ключова роля в академичната производителност.

В заключение, Хрисанти Брати демонстрира способността си за самостоятелно и точно интерпретиране на резултатите спрямо поставените цели и хипотези. Тя акцентира на важността на цялостното развитие на учениците и динамиката в семейството, което позволява на образователните институции да създадат стратегии, основани на доказателства, за адекватно справяне с разнообразните нужди на учениците и за изграждане на подкрепяща учебна среда.

4. ПРИНОСНИ МОМЕНТИ

Изследването на Хрисанти Брати подчертава множество ключови моменти по отношение на привързаността и нейното влияние върху учениците. Първо, акцентът е поставен на важността на създаването на сигурни отношения между учениците и техните родители. То акцентира, че стиловете на привързаност играят основна роля за емоционалното благополучие и академичната успеваемост на децата. Резултатите от проучването показват, че образователните интервенции трябва да търсят решения и извън класната стая, обръщайки внимание на семейната динамика, която има значителен ефект върху емоционалното развитие и академичните постижения на учениците.

На второ място, изследването интегрира концепцията за сигурна привързаност с теорията на привързаността на Джон Болби и Мери Айнсуърт, и понятието "оптимално родителство" от Инструмента за родителско обвързване (РВІ). Тази интеграция изследва как различните нива на родителска грижа и свръх-защита влияят на развитието на сигурна привързаност при юношите, подчертавайки, че децата имат нужда от среда, осигуряваща както внимание, така и свобода.

На трето място, изследването разширява теорията за привързаността, разглеждайки взаимодействията с майчинските и бащинските фигури, акцентирайки на уникалния принос на бащите или мъжките фигури в процеса на изграждане на привързаността при младите.

Допълнително, установено е, че влиянието на сигурната привързаност върху нивата на тревожност варира в зависимост от пола на учениците, което акцентира нуждата от прилагане на чувствителни към пола перспективи в изследванията и интервенциите.

Изследването също така подчертава важноста на учебните среди, насочени към повишаване на академичната производителност, включвайки практики, които акцентират на развитието на умения, самостоятелност и положителни награди, с цел подпомагане на успеха на учениците.

Изчерпателно се предоставят практически насоки за създаване на персонализирани интервенции, отговарящи на разнообразните нужди на учениците, с акцент върху стратегии за повишаване на сигурността на привързаността и общото благосъстояние.

Не се установяват данни за плагиатство.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В дисертационната работа е подчертано значението на разглежданата тема, която носи значителна практически стойност. Трудът е изготвен в съответствие с установените изисквания за подобни научни разработки, а анализът и обработката на събраните данни са извършени с внимание към детайлите и добросъвестност. Авторефератът последователно отразява съдържанието на дисертацията, изследването, резултатите и тяхната интерпретация. В съответствие с темата на дисертационния труд са публикувани самостоятелни изследвания, релевантни на обсъжданите научни проблеми.

Всичко това ми дава основание убедено да гласувам положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на **Хрисанти Брати** по Научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“; Професионално направление 3.2 „Психология“, Научна специалност „Педагогическа и възрастова психология“.

Препоръчвам на останалите членове на научното жури също да гласуват положително.

30.09.2024 г.

Благоевград

Становище от:

/доц. д.н. Стоил Мавродиев/

OPINION

By Assoc. Prof. Stoil Mavrodiev, Ph.D., D.Sc.

member of the scientific jury for awarding the Educational and scientific degree "Doctor"

Professional direction 3.2. "Psychology"

On the dissertation:

"THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENT
PATTERNS, SCHOOL ANXIETY AND SCHOOL
ACHIEVEMENT IN SECONDARY SCHOOL STUDENTS"

With author: Chrysanthi Brati - doctoral student in the Department of Psychology, doctoral program "Pedagogical and Age Psychology" at the Faculty of Philosophy – SWU “Neofit Rilski”

1. GENERAL PRESENTATION OF THE PROCEDURE

The procedure set forth in this text follows the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the related Implementing Rules. It is also in accordance with the Regulations for the Development of the Academic Staff of the South-West University "Neofit Rilski". Chrysanthi Bratti has completed all the activities described in her individual plan and has been granted the right to present her work after she has been assessed. To ensure compliance with academic ethics, a report confirming the absence of plagiarism is provided after verification with the Turnitin program.

2. TIMELINESS OF THE PROBLEM

Chrysanthi Bratti's dissertation examines an important but understudied issue in contemporary society that is interdisciplinary in nature and socially relevant. The topic of the study is related to the relationship between anxiety, attachment styles and academic success of students in secondary schools. Each of these components plays a key role in modern education and creates a complex interdependence.

The topic is significant in the field of educational psychology as it examines the development of upper school-age students and requires the work of multiple stakeholders, including social services, psychological support, inclusive education and families. In the dissertation, the author aims to provide an in-depth understanding of the complex interrelationships between anxiety and attachment to enrich the existing scientific literature. The results of the study are

important as they provide essential guidance for teachers, parents and policy makers who wish to create supportive learning environments for students.

The doctoral student emphasizes many years of research that shows that anxiety is a complex of negative emotions and beliefs that an individual experiences when he cannot meet the demands of the environment. Students' response to anxiety is individual and depends on factors such as age, social, emotional and biological development.

Attachment also plays an important role in reducing the negative impact of stress during adolescence. It refers to the emotional connection that an individual builds with important people in his life. Children raised in a safe environment develop better decision-making abilities and make healthier choices in life.

In this way, the dissertation not only illustrates a complex problem, but also offers practical solutions and guidelines for improving the educational environment and the well-being of students.

3. CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION DEVELOPMENT

Chrysanti Bratti's dissertation follows scientific standards and includes a well-structured research program with theoretical and experimental components. The work has a volume of 140 standard pages, organized into an introduction and four chapters. The introductory part presents the importance of the problem under consideration, the emphasis and objectives of the study, including specific indicators and criteria for evaluating the interrelationships between attachment patterns, anxiety levels and academic success of secondary school students.

Chrysanti Bratti is interested in specific psychological concepts and the main idea in the thesis is supported by a detailed literature review, demonstrating the ability to select and analyze data. In the theoretical chapter, an in-depth overview of the main aspects for determining the framework of the study is made.

The second chapter is devoted to the theoretical-experimental and organizational parameters of the research, in which the goals, the object and the subject of the analysis are clearly formulated, as well as the research hypotheses, divided into research and organizational tasks. The methodological approaches in the study are described in detail, which provides clarity regarding the conduct of the study.

The third chapter presents the analysis of the results, visualized with tables and graphs, which facilitates their perception and interpretation. The results show that secure attachment to parents reduces anxiety levels among young people, highlighting the importance of a stable

emotional foundation for school performance. Also, the findings confirmed that self-control and self-perception play a key role in academic performance.

In conclusion, Chrysanti Bratti demonstrated his ability to independently and accurately interpret the results against the set goals and hypotheses. It emphasizes the importance of holistic student development and family dynamics, enabling educational institutions to create evidence-based strategies to adequately address the diverse needs of students and to build supportive learning environments.

4. CONTRIBUTION MOMENTS

Chrysanti Bratti's research highlights several key points regarding attachment and its impact on students. First, emphasis is placed on the importance of creating secure relationships between students and their parents. It emphasizes that attachment styles play a major role in children's emotional well-being and academic performance. The results of the study show that educational interventions should look for solutions outside the classroom, paying attention to family dynamics that have a significant effect on the emotional development and academic achievement of students.

Second, the study integrates the concept of secure attachment with the attachment theory of John Bowlby and Mary Ainsworth, and the concept of "optimal parenting" from the Parental Attachment Instrument (PBI). This integration examines how different levels of parental care and overprotection influence the development of secure attachment in adolescents, emphasizing that children need an environment that provides both attention and freedom.

Third, the study extends attachment theory by examining interactions with maternal and paternal figures, emphasizing the unique contribution of fathers or male figures to the process of attachment formation in youth.

Additionally, the impact of secure attachment on anxiety levels was found to vary by student gender, highlighting the need to apply gender-sensitive perspectives in research and interventions.

The research also highlights the importance of learning environments geared toward increasing academic performance, including practices that emphasize skill development, self-reliance, and positive rewards, in order to support student success.

Practical guidance is comprehensively provided for creating personalized interventions to meet the diverse needs of students, with an emphasis on strategies to enhance attachment security and general well-being.

No plagiarism data detected.

5. CONCLUSION

The importance of the subject under consideration, which has significant practical value, is emphasized in the dissertation work. The work has been prepared in accordance with the established requirements for similar scientific developments, and the analysis and processing of the collected data has been carried out with attention to detail and good faith. The abstract consistently reflects the content of the dissertation, the research, the results and their interpretation. In accordance with the topic of the dissertation work, independent studies relevant to the discussed scientific problems have been published.

All this gives me reason to vote positively for the awarding of the educational and scientific degree "doctor" to Chrysanti Brati in Scientific area 3. "Social, economic and legal sciences"; Professional direction 3.2 "Psychology", Scientific specialty "Pedagogical and age psychology".

I recommend the other members of the scientific jury to also vote positively.

30/09/2024

Blagoevgrad

Opinion by:

/Assoc.Prof. Stoil Mavrodiev, Ph.D., D.Sc./